

De Rommelzolder van Wal

Over het boek

Auteur: Brigitte Minne

Uitgeverij: De Eenhoorn

Over de maker

Brigitte Minne is geboren in Brugge op 16 oktober 1962. Ze woont in een heel oud huis, het zou weleens een spookhuis kunnen zijn, denkt ze... Ze heeft al 200 boeken geschreven en heel wat prijzen gewonnen in binnen- en buitenland. Ook de Kinder- en Jeugdjury (nu: de Leesjury)! Ze werkt mee aan tijdschriften, theater en films. Ze heeft een leuke website: Toeteloet, waarop je een heleboel grappige weetjes kunt lezen. Zo mochten haar kinderen hutten bouwen in huis als het regende en moddertaarten bakken!

1. HET VERHAAL

1.1. Korte inhoud

Wal schrijft zijn levensverhaal op. Dat heeft zijn psychologe Fleur gevraagd. Hij begint er met tegenzin aan. Hij is immers geen gewone jongen: hij moet elke dag knokken, want in zijn hoofd is het een chaos, waardoor hij voortdurend in de problemen komt. De juf op school vindt hem een moeilijk kind: hij lijkt alles te vergeten, is snel afgeleid. Dat hij heel verstandig is en zich eigenlijk verveelt, zien ze niet. Geen wonder dat hij een denkbeeldige vriend heeft: de ondeugende rat Baron. Zijn ouders vinden dat oké, ze weten dat Baron vanzelf wel zal verdwijnen als hij ouder wordt. En gelukkig komt hij in de klas van meester Joost terecht en dat is een fijne tijd. Op de middelbare school is dat heel anders... Hij wordt gepest door Rens en zijn bende. Zijn ouders melden het aan de schooldirectie maar de zorgleerkracht, mevrouw Bolle, luistert niet echt naar hem en heeft niet door dat Wal bedreigd wordt door Rens. Tot Wals moeder briefjes vindt waarin Wal aangezet wordt tot zelfmoord. Nu worden de pesters echt aangepakt, maar ook de schooldirecteur en mevrouw Bolle krijgen ervan langs. Wal wordt nu begeleid door twee psychologen: Fleur en dokter Mollet. Zo wordt duidelijk dat hij hoogbegaafd én hoogsensitief is, én ADHD heeft (zie bijlage). Fleur zal hem helpen om daarmee om te gaan, maar ook het klasgenootje Aïsha speelt daar een belangrijke rol in. Als de leraar Nederlands een gedicht van Wal, over de dood van zijn poes Doortje, wil indienen bij een poëziewedstrijd, biedt zij aan om het voor te dragen. Aïsha en Wal worden onafscheidelijk. Ze moedigt hem aan om haar te begeleiden met zijn muziek en hun optreden wordt een groot succes!

1.2. Personages

- **Wal:** is 16 jaar en woont in een heel oud huis met krakende vloeren en dunne plafonds. Hij houdt van dieren, vooral van zijn katten, Doortje en later Poppy. Wal lijkt een doodgewone jongen, maar is toch niet zoals andere kinderen. Hij is slim en gevoelig, maar ook heel slordig. Hij kan zich niet goed concentreren en dat geeft problemen op school.
- **De ouders van Wal:** ze zijn gek op hun zoon, hebben oneindig veel geduld en begrip. Hij is hun gouden kind. Moeder is juriste en illustreert kinderboeken. Ze bekijkt de wereld door een roze bril en is zelden boos (p.24). Vader werkt in een museum en is ook zo'n positivo. Wal voelt zich soms "het verre neefje... dat er niet echt bij hoort." (p.27) Gaandeweg ontplooiën ze hun strijdlustige kant als ze ontdekken dat Wal gepest wordt. Vooral zijn moeder wordt dan hels: "een woeste beer" (p.95) die haar jong verdedigt!

- **Baron:** het fantasievriendje van Wal is een ondeugende rat die in zijn leven komt als hij het heel moeilijk heeft. Zijn ouders begrijpen dat (p.27). Het helpt hem om de overgang naar de lagere school te verwerken. Wal kan alles aan hem vertellen. Baron is als het ware zijn tweede ik: "Alles wat jij kan, kan ik ook Heer Wal." (p. 22) en "In mij huisde een somber kantje (...) Baron begreep me. Hij had het ook." (p. 27)
- **Aïsha:** is het klasgenootje. Ze wordt de vriendin van Wal. Ze hoort niet bij een clubje, ze leest liever tijdens de pauzes. Aïsha is wijs en lief en mooi. Haar grootvader was Arabisch en ze woont bij haar grootmoeder Anna. Wal is helemaal weg van haar ogen: groen met goudgele spikkeltjes. Ze komt pas later in het boek echt op het toneel, maar als je goed oplet lees je hier en daar al dat ze zijn vriendin is. (p.4; p.29; p.55)
- **Rens:** is een mooie jongen, zo'n type waar alle meisjes voor vallen, maar hij is ook de pestkop van de klas. Een hufter die Wal ongenadig en wreed kwelt. Hoe het afloopt met hem als de waarheid aan het licht komt, wordt niet duidelijk.
- **Juf Annemie:** ze begrijpt niets van Wal, ze heeft geen geduld met hem en ziet niet in dat hij hoogbegaafd is en zich verveelt. Ze vindt hem te lastig en zondert hem af van de klas.
- **Meester Joost:** de ideale onderwijzer die ieder kind zou moeten hebben. Hij is een vriend en leert de kinderen veel meer dan de gewone schoolvakken. Wal voelt zich veilig bij hem.
- **Mevrouw Bolle:** de zorgleerkracht van de middelbare school; "de heks van het Westen". Ze moet het pesten aanpakken en volgt daarbij netjes alle regels, maar maakt het eigenlijk nog erger.
- **Fleur, de psychologe:** heeft lang blond haar en een blauwe jurk: "de toverfee van het Noorden". Ze vraagt Wal om zijn levensverhaal op te schrijven. Ze helpt hem om met zijn ADHD om te gaan.

Evolutie van de personages

- Hoe is Wal in het begin van het boek? (hij bezoekt een psycholoog, hij is ongelukkig; hij voelt zich onzeker: "Een klungel", zegt hij zelf (p.5))
- Hoe is hij als het boek uit is? (hij voelt zich een stuk beter, door de therapie, maar ook door de vriendschap met Aïsha; hij groeit! "De ongelofelijke loser van weleer staat te blinken..." (p.155); zijn "rommelhoofd" is hij niet kwijt, hij leert er mee leven)
- Veranderen de ouders ook?
 - In het eerste deel zijn de ouders echte schatten. Ze hebben veel begrip voor hun zoon en ze vinden dat ze het getroffen hebben met hem. (p.28)
 - Ze lijken nogal onbezorgd over de problemen van hun zoon; ze zien vooral de goede kanten en "vegen alle puzzelstukjes van tafel." Bijvoorbeeld bij het fantasievriendje Baron: "Kinderen met fantasievrienden werden taalvaardige volwassenen." (p.28)
 - Soms lijken ze de problemen van hun zoon niet serieus te nemen, maar ze willen hem niet laten testen omdat ze niet willen "dat hij een etiket krijgt opgeplakt." (p.42)
 - Dat verandert als ze merken dat Wal door juf Annemie afgezonderd wordt. (p.38)
 - Als ze ontdekken dat hij gepest wordt, is zijn moeder een ware duivelin.
 - "De vrolijke vrouw ... was nu een gevaarlijke beer." (p.95)
 - "Van het vrolijke duo schoot niets over." (p.98)

1.3. Genre / Perspectief

- Dit is een ik-verhaal. Het wordt verteld door de hoofdpersoon Wal. Maar er is toch een verschil met een gewoon ik-verhaal. Heb je dat gemerkt? (allereerst is er het verslag dat Wal moet schrijven voor therapeute Fleur; en daarnaast zijn er zijn eigen belevenissen en gedachten) Hoe merk je dat? (het verslag voor Fleur is cursief (in schuine letters) gedrukt en is geschreven in de verleden tijd; het ik-verhaal staat in gewone, rechte drukletters en in de tegenwoordige tijd)
- Als het verslag voor de psycholoog af is, gaat hij door met zijn verhaal te vertellen. (p.108) Je leest dus alles vanuit de beleving van Wal. Maar de schrijfster gebruikt ook een truc om de houding en de gedachten van de ouders te duiden. Hoe weet jij wat ze denken? (Wal kan hen horen door het plafond van het oude huis en komt dus dingen te weten die normaal verborgen zouden blijven. (p 18))

1.4. Indeling

- Heb je gemerkt dat dit boek meteen op pagina 2 begint? Meestal staat het eerste hoofdstuk van een boek op de rechterpagina. Kijk eens naar een paar andere boeken in je boekenkast. Hoe zijn die ingedeeld? (twee voorbeelden uit de lijst van groep 5: bij "Voor altijd" begint het verhaal pas op pagina 7 en voor "Vuurbloed" moet je zelfs doorbladeren tot pagina 9)
- Waarom is dat bij dit boek anders? (het zegt iets over het karakter van Wal, hij is niet zo van orde en regeltjes, hij is ongeduldig en begint er meteen aan; je zou het een vliegende start kunnen noemen)

1.5. Stijl

Taal

- Wat vind je van de taal van dit boek? Vond je het boek gemakkelijk om te lezen?
- Kan je je voorstellen dat een jongen van 16 jaar zo schrijft? Lukt het de schrijfster om de taal en de woordenschat van een tiener te vinden?
- Lees eens een stukje hardop voor. Zou jij het ook zo opschrijven? Misschien moet je er wel rekening mee houden dat Wal hoogbegaafd is en... dat hij veel boeken leest! Zo leer je op den duur heel veel nieuwe woorden! (Maar dat weten leden van De Leesjury natuurlijk.)
- Wat vind je van de taal van Aïsha? Zij is kalm en wijs, misschien een beetje vroegwijs... Ze kan nogal diepzinnige dingen zeggen. Soms lijkt het of ze haar zinnen uit een boek haalt. Vind jij dat ook? Kan je voorbeelden geven?
 - "Het heeal is enorm. Het is haast een mirakel dat wij elkaar hier ontmoeten ..." tot "... Daarom houd ik het bij vriendschap. Uit angst..." (p. 135)
 - "Sst, het geeft niet. Angst is een slechte raadgever", antwoordt ze verzoenend." (p.137)
 - "Mooie herinneringen kan niemand je afnemen, Wal" (p.141)
- Doe jij dat ook soms? Dat je een mooie zin leest die je kan inspireren en ook gaat gebruiken? Dan is deze zeker het onthouden waard: "Iedereen met een hoekje af is veelzijdig." (p. 123) (En dus niet raar of gek!)

Vergelijkingen

Wal gebruikt veel vergelijkingen om de chaos in zijn hersens te benoemen. Zo zegt hij dat zijn hoofd een rommelzolder is. Kan je er nog een paar opnoemen?

- "Ik ben het paard dat weigert de koets te trekken en tegelijkertijd de koetsier die het paard moet mennen." (p.10)
- "Mijn hersens zijn een flutfabriek met een bedroevend lage productie." (p.11)
- "... in mijn hoofd gingen een heleboel doosjes, kasten en koffers tegelijkertijd open." (p.37)

Poëtische beelden

Hij vindt mooie en grappige poëtische beelden om uit te drukken wat hij voelt:

- De poes Poppy is een "foute harige maan". (p.10)
- De streepjes achter zijn naam op het bord zijn "een zebrapad". (p.32)
- Als hij over meester Joost schrijft, valt "de tekst als een wollen lap bij vriesweer om [z]ijn schouders". (p.47)
- "Als we een hotdog waren, was ik het worstje." (p.102)
- "Mijn gedicht komt als een sierlijke vlinder uit haar mond gefladderd." (p.151)

2. VERWERKING

2.1. Diverse thema's

- Wat zijn de belangrijkste thema's van dit boek?
 - Anders zijn is niet erg.
 - Pesten moet serieus genomen worden.
 - Therapie helpt.
 - Vriendschap helpt ook!

- Waarom vraagt Fleur aan Wal om zijn levensverhaal op te schrijven? (ze zegt dat zijn verhaal andere kinderen kan helpen. (p.2); ook voor ouders van andere kinderen met ADHD kan het nuttig zijn. (p.132); Fleur zal Wal natuurlijk ook beter kunnen helpen als ze weet wat hij voelt, denkt en meegemaakt heeft)
- Wal heeft fijne ouders, maar toch kan hij niet alles aan hen vertellen. Waarom niet? (hij schaamt zich, hij wil hen geen verdriet aandoen) Begrijp je die houding van Wal?
- Waarom kan hij het wel aan de psychologen kwijt? (zij zijn neutraal, ze luisteren heel geduldig)
- Fleur en de andere psychologe, dokter Mollet zullen Wal helpen om met zijn karakter om te gaan. De dingen die hij gaat leren zijn trouwens voor iedereen nuttig! Zo staat er op pagina 104: "Therapie zou mij goed doen en ik moest plannen." Herken jij de gevoelens van Wal? Wat heb jij zelf wel eens meegemaakt of gevoeld? Bijvoorbeeld:
 - Je lievelingsdier gaat dood.
 - Je hormonen beginnen op te spelen, je krijgt pukkels, je haar zit nooit goed.
 - Je moet een beugel dragen.
 - Je kan je gedachten niet bij de les houden.
 - Je ouders behandelen je nog als een klein kind.
 - Je wordt gepest of... misschien doe je wel eens mee aan het pesten.
- Dit zijn allemaal gevoelens en ervaringen die horen bij opgroeien en puberteit en ook al is het normaal, het kan heel veel pijn doen. Maar als je, zoals Wal, ADHD hebt en bovendien hoogsensitief bent, kan het een hel zijn. Ken jij kinderen met ADHD? Of herken je het misschien bij jezelf? Hoe ga je ermee om? Begrijp je beter hoe het is om ADHD te hebben nu je dit boek gelezen hebt? Kan je nu misschien de positieve kanten zien van een kind dat 'anders' is?
- Een kenmerk van de ADHD bij Wal is dat zijn gedachten alle kanten uitgaan, dat hij super opmerkzaam is en heel veel details ziet. Kan je daar voorbeelden van geven?
 - Hij beschrijft tot in de kleinste details hoe hij een flesje limonade uit de koelkast pakt. (p.29; p.71; p.127)
 - Nadeel: hij is gauw afgeleid, juf Annemie wordt dan boos. "Ik denk niet dat ze trots op me was." (p.33)
 - Positief: hij ziet heel veel moois waar andere mensen niet op letten.

2.2. Boodschap

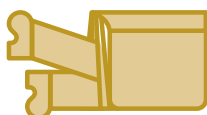
Dit is boek met een mooi verhaal, je leeft met Wal mee. Het is ook een boek met een boodschap: sommige kinderen zijn anders. Als je dat niet begrijpt, kan je ze misschien gaan pesten. Als je het wel begrijpt, kan je juist goed met elkaar omgaan. Aïsha zegt het heel mooi: "Iedereen met een hoekje af is veelzijdig." (p.123)

2.3. Creatieve verwerking

- Wat zie je als je uit het raam kijkt?
- Hoe proeft een koekje, hoe voelt het, hoe klinkt het als je erin bijt?
- Zit je op een stoel of op de grond? Hoe voelt dat? Wat hoor je in de kamer? Is het warm? Ruik je iets?

Ieder jurylid probeert op dezelfde manier als Wal een beschrijving te maken als antwoord op een van bovenstaande vragen. Tot in de kleinste details. Ze noteren alles en lezen de beschrijving daarna voorlezen aan elkaar.

- Had je ooit gedacht dat je zoveel zou merken en voelen?

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlagen: “De rommelzolder van Wal”

Bijlage 1

Wat is ADHD?

ADHD staat voor ‘Attention Deficit Hyperactivity Disorder’. Moeilijke Engelse woorden, maar het betekent dat je het lastig vindt om je aandacht erbij te houden, je bent dus snel afgeleid. Het lijkt of je niet oplet en zit te dromen. Kinderen met ADHD zijn vaak ook erg druk en actief. Ze handelen impulsief. Stilzitten is moeilijk. Met therapie kan je ermee leren omgaan.

Wat is hoogsensitief?

Hooggevoelige of hoogsensitieve kinderen hebben een heel gevoelig karakter. Ze denken langer over dingen na. Vaak zijn ze creatief, slim en vroeg wijs. Ze hebben meer tijd nodig om alles wat ze zien, horen of voelen te verwerken. Een hoogsensitief kind raakt makkelijk overspoeld door emoties. Ze zijn vaak stil of verlegen.

Praten over je problemen kan heel goed zijn, maar soms kan je niet bij je ouders, je vrienden terecht.

Kijk eens op de website van:

- Tejo: therapeuten voor jongeren
- JAC
- Awel
- WAT WAT

Soms is een babbel al voldoende om je verder te helpen!

Bijlage 2

Boeken en films die Wal kent

De schrijfster verwijst af en toe naar boeken, films en evenementen waarvan je misschien nog nooit gehoord hebt. Dat is geen probleem. Je kan nog altijd het verhaal volgen, maar ze verduidelijken veel en het is fijn om te weten waar ze vandaan komen.

- p. 5: “... een ietwat grote neus... geen Cyrano of Pinocchio na een leugen.” Cyrano de Bergerac is een edelman uit een Frans toneelstuk die zich schaamt voor zijn enorme neus en iedere keer als Pinocchio een leugen vertelt, wordt zijn neus langer.
- p. 30: “Ik benijdde Peter Pan.” Wal heeft vast de Disneyfilm gezien, maar misschien heeft hij ook het mooie boek gelezen over de jongen die niet op wil groeien en in een fantasiewereld blijft leven. Wal wil zijn eigen fantasievriendje houden.
- p. 146: Bonnie en Clyde vormden in de vorige eeuw een berucht liefdespaar dat met veel geweld bankovervallen pleegde in de VS. Er is een beroemde film over gemaakt.
- p. 95: “Sinaasappels vlogen door de lucht...” Met carnaval gaat in het Waalse stadje Binche een stoet uit waar de Gilles met sinaasappelen gooien. Ze dragen kleurige pakken en enorme struisvogelveren op hun hoofd.
- De bijnamen die Wal geeft aan mevrouw Bolle en aan Fleur: de duistere heks van het Westen en de fee van het Noorden heeft hij uit een oude film “The Wizard of Oz” uit 1939 die nog altijd af en toe op tv uitgezonden wordt. (p.99)

Al die verwijzingen geven ook aan dat Wal heel veel boeken gelezen heeft, net zoals de leden van de Leesjury! Als je veel leest heb je niet alleen plezier van een spannend of een mooi of een grappig verhaal, het is niet alleen maar ontspanning. Je leert er ook wat van! Niet alleen weetjes over films of zo, maar bijvoorbeeld ook wat ADHD is, of wat Wal weet over vuurwantsen en kevers. (p.33) Dat kan later altijd van pas komen.